

Use of a Coffee Maker With a Timer on Shabbat

May one set an automatic coffee maker on a timer so that it brews the coffee on Shabbat morning? (The ingredients would be put in and the settings adjusted before Shabbat, and no electrical switches need to be pressed to remove the coffee.)

3. גמרא, שבת דף יח ע"ב ב

מאן תנא להא, דתנו רבנן: "לא תמלא אשה קדרה עססיות ותורמסין ותניה לתוך התנור ערב שבת עם חשכה. ואם נתנן – למוצאי שבת אסורין בכדי שיעשו. כיוצא בו, לא ימלא נחתום חבית של מים ויניח לתוך התנור ערב שבת עם חשכה, ואם עשה כן – למוצאי שבת אסורין בכדי שיעשו?" לימא בית שמאי היא ולא בית הלל? – אפילו תימא בית הלל, גזירה שמא יהיה בגחלים. אי הכי, מוגמר וגפרית נמי לגזור? התם לא מחתי להו, דאי מחתי – סליק בהו קוטרא, וקשי להו. אונין של פשתן נמי ליגזור! התם, כיון דקשי להו זיקא – לא מגלו ליה. צמר ליורה לגזור? אמר שמואל: ביורה עקורה. וניחוש שמא מגיס בה? בעקורה וטוחה.

4. שולחן ערוך אורח חיים סי' רנג סעי' א

ויש אומרים שכל שנתבשל כמאכל בן דרוסאי (פירוש: שם אדם שהיה אוכל מאכלו שלא נתבשל כל צרכו) או שנתבשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו, מותר להשהותו על גבי כירה. הגה: או אפילו על גבי תנור (המגיד פ"ג והגהות מרדכי ומיימוני פ"ג וריש פ' כירה ובית יוסף), אפילו הוסק בגפת ועצים אפילו אינה גרופה וקטומה; ולא הוזכרה גרופה וקטומה והוסק בקש וגבבא אלא כשהתחיל להתבשל ולא הגיע למאכל בן דרוסאי; וכן לענין אם נטל הקדירה מעליה ובא להחזירה עליה בשבת

ביאור הלכה שם

אלא כשהתחיל להתבשל ולא הגיע וכו' – עיין בחדושי רבי עקיבא איגר שכתב דדין זה אינו ברור, דיש פוסקים שסוברין דאפילו גרופה וקטומה לא מהני בזה:

1. גמ', שבת דף לו ע"ב ב

משנה. כירה שהסיקה בקש ובגבבא – נותנים עליה תבשיל. בגפת ובעצים – לא יתן עד שיגרוף, או עד שיתן את האפר. בית שמאי אומרים: חמין אבל לא תבשיל. ובית הלל אומרים: חמין ותבשיל. בית שמאי אומרים: נומלין אבל לא מחזירין. ובית הלל אומרים: אף מחזירין. **גמרא.** איבעיא להו: האי "לא יתן" – לא יחזיר הוא, אבל לשהות – משהין אף על פי שאינו גרוף ואינו קטום, ומני – חנניה היא. דתניא: "חנניה אומר: כל שהוא כמאכל בן דרוסאי – מותר לשהותו על גבי כירה, אף על פי שאינו גרוף ואינו קטום"; או דילמא: "לשהות" תנן, ואי גרוף וקטום – אין, אי לא – לא, וכל שכן להחזיר.

רש"י שם

עד שיגרוף – הגחלים, משום דמוסיף הבל, ומעמא פרישנא בפרק דלעיל, שמא יהיה בגחלים.
או עד שיתן אפר – על גבי גחלים לכסותם ולצננם.

2. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סי' עד

בה בתנורי געז /גז/ שלנו, כשברז הגעז פתוח לגמרי ואי אפשר עוד להגדיל האש, האם צריך בלעך לשהות, דמוכח דלשמוא יכבה לא חיישינן גבי מבושל וגבי בשר גדי ועוף? **תשובה:** יש להצריך בלעך גם כשפתוח הגעז לגמרי, חדא, דאף אם ליכא שום חשש, צריך מטעם לא פלוג. ועוד דאף שלכבות אש של עצים שצריך לזה מים לא גזרו, אבל לכבות אש הגעז שהוא בקל יש להושי. עיין בתוס' ביצה דף ג' ע"א ד"ה "גזרה" כי האי גוונא. ואף אם נימא דליכא כבוי כלל בגעז, ומכל מקום איכא למיחש שמא יקטין הגעז ואחר כך יהיה, שלכן יש להצריך בלעך בכל אופן.

שם

לה האם מותר לחמם קדרה שנתבשלה והיא חמה קצת על גב מכשירים שנועדו לחימום ולא לבישול, כפלטה חשמלית (hot plate and hot tray) או שולחן מחומם באדים (steam table), גם בלא הפסק קדרה, דאין דרך בישול בכך.

תשובה: על פלטה חשמלית, אם אי אפשר להתבשל שם, אז מותר להעמיד קדרה חמה אם אין שם אלא מדה אחת להחום; ואם יש שתי מדות, אסור, והוא שלא יהיה באופן הטמנה, שאז יהיה הטמנה בדבר המוסיף הבל, שאסור.

<<

Living the Halachic Process Vol. III